

Sastamalan kaupunki
Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma vuosille 2025-2028

Päivitys vuodelle 2026

Sisällysluettelo

JOHDANTO	3
1. YMPÄRISTÖOLOT JA MERKITTÄVIMMÄT PILAANTUMISVAARAA AIHEUTTAVAT TOIMINNOT	5
1.1 Ympäristöolot	5
1.2 Merkittävimmät pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot	5
2. VALVONTAKOhteET	7
2.1 Ympäristöluvanvaraiset ja ilmoituksenvaraiset valvontakohteet	7
2.2 Rekisteröitävät valvontakohteet	8
2.3 Ilmoituksenvaraiset kohteet	8
2.4 Direktiivilaitokset	8
2.5 Kertaluonteista toimintaa koskevan ilmoitusmenettelyn mukaiset kohteet	8
2.6 Muu ympäristönsuojelulain mukainen valvonta	9
2.6.1 Toiminnot, joilla ei ole lupavelvollisuutta	9
2.6.2 Kiinteistökohtaiset jätevesijärjestelmät	9
2.6.3 Kemikaalien valvonta	9
2.6.4 Ilmoituksesta vireille tulleet valvonta-asiat ja poikkeustilanteet (YSL 169 § ja 186 §)	9
2.6.5 Ympäristönsuojelumääräysten valvonta (YSL 202 §)	10
2.7 Jätelain valvonta	10
2.7.1 Rekisteröitävä jätteen keräystoiminta JL 100 §	10
2.7.2 Jätelain 124 §:n mukaiset tarkastukset	11
2.7.3 Jätteiden hyödyntämisen valvonta maanrakentamisessa	11
2.7.4 Jätelain yleinen valvonta	11
2.7.5 Rakennus- ja purkutyöt	12
2.8 Muun lainsäädännön valvonta	12
2.8.1 Vesilain (VL 587/2011) valvonta	12
2.8.2 Vesihuoltolain (VHL 119/2001) valvonta	12
2.8.3 Maastoliikenne- ja vesiliikennelain valvonta	12

2.8.4 Merenkulun ympäristönsuojelulain valvonta	12
2.8.5 Maa-aineslain valvonta	13
2.8.6 Luonnonsuojelulain mukaiset tehtävät	13
3. YMPÄRISTÖLUVANVARAISTEN TOIMINTOJEN RISKINARVIOINTI	14
3.1. Valvonnan kohdistaminen ja suunnittelu.....	14
3.2 Otantamenetelmät	14
4. VALVONTAOHJELMAN LAATIMINEN	15
5. VALVONTATOIMENPITEET JA VALVONNAN MAKSULLISUUS	15
6. VALVONTAOHJELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	16
7. VALVONNAN ORGANISOINTI JA RESURSSIT	17
7.1. Delegointi	17
7.2. Viranomaisten välinen yhteistyö	18

JOHDANTO

Tämä ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma koskee Sastamalan kaupungin ympäristönsuojelun toiminta-aluetta. Sastamalan kaupunki vastuukuntana tuottaa ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät Punkalaitumen kunnalle ja Hämeenkyrön kunnalle yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Alueen ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaosto. Ympäristöterveydenhuollon jaosto on delegoinut osan toimivaltaansa alaisilleen viranhaltijoille.

Ympäristöterveydenhuollon jaosto on hyväksynyt valvontasuunnitelman vuosille 2025-2028 vuonna 2024, ja sitä päivitetään vuosittain tarvittaessa

Valvontasuunnitelma

Ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee laatia alueelleen ympäristönsuojelulain mukaista säännöllistä valvontaa varten valvontasuunnitelma (YSL 168 §). Valvonnan tulee olla laadukasta, säännöllistä ja tehokasta ja perustua ympäristöriskien arviointiin. Lakisääteinen valvontasuunnitelma koskee ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvontaa. Halutessaan ympäristönsuojeluviranomainen voi koota myös muiden säädösten mukaiset valvontatehtävät samaan suunnitelmaan. Valvontasuunnitelmassa on tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Suunnitelmassa kuvataan valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet ja valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö. Ympäristöluvanvaraisia ja rekisteröitäviä toimintoja valvontaviranomaisen on valvottava säännöllisesti määräaikaistarkastuksin. Valvontaviranomainen voi asettaa tehtävät tärkeysjärjestykseen, jos se on välttämätöntä tehtävien hoitamiseksi asianmukaisesti.

Tähän valvontasuunnitelmaan on koottu myös jätelain (JL 646/2011), vesilain (VL 587/2011) ja vesihuoltolain (VHL 119/2001) mukainen valvonta sekä maa-aineslain (MAL 555/1981) mukainen valvonta. Valvontasuunnitelma tarkistetaan säännöllisesti 4 vuoden välein tai jos valvontaan vaikuttavissa olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Valvontaohjelma

Valvontasuunnitelman lisäksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava ympäristöluvanvaraisten, rekisteröitävien ja ilmoitusvaraisten toimintojen säännöllisestä valvonnasta valvontaohjelma. Valvontaohjelmaan kootaan tiedot valvottavista kohteista ja määritellään ympäristöriskien arvioinnin perusteella laitoskohtaiset määräaikaistarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet. Valvontaohjelman mukaisista valvonnoista peritään maksu kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maksutaksan mukaan. Valvontaohjelma tehdään vuosittain.

Tavoitteet

Ympäristönsuojelulain 167 §:n mukaan valvontaviranomaisen tulee järjestää valvonta niin, että se on laadukasta, säännöllistä, tehokasta ja perustuu ympäristöriskien arviointiin. Ympäristönsuojeluun liittyvän valvonnan tavoitteena on ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja jo tapahtuneesta pilaantumisesta aiheutuneiden haittojen korjaaminen. Lisäksi valvonnan tavoitteena on jätteistä ja jätehuollosta aiheutuneiden haittojen ehkäiseminen ja jätteiden hyötykäytön edistäminen. Valvonnan avulla vähennetään päästöjä pinta- ja pohjavesiin, ilmaan sekä maaperään ja tarkastuksilla välitetään tietoa lainsäädännön vaatimuksista, ympäristön pilaantumisherkkyydestä, toiminnan ympäristövaikutuksista, parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta (BAT) sekä ympäristön kannalta parhaasta käytännöstä (BEP). Ympäristönsuojelun valvontatehtävät järjestetään käytettävissä olevien voimavarojen mukaan niin, että valvonnan laatu ja tehokkuus ovat mahdollisimman hyvät.

1. YMPÄRISTÖOLOT JA MERKITTÄVIMMÄT PILAANTUMISVAARAA AIHEUTTAVAT TOIMINNOT

1.1 Ympäristöolot

Sastamalan kaupungissa, Punkalaitumen ja Hämeenkyrön kunnissa on yhteensä n. 36 450 asukasta. Ympäristönsuojelun valvonta-alueen pinta-ala on noin 2400 km², josta vettä on noin 14807 km². Maa- ja metsätalous on alueella keskeinen elinkeino. Perinteisiä vahvoja teollisuuden toimialoja seudulla ovat metalli-, kumi-, muovi- ja puuala sekä rakentaminen.

Sastamala sijaitsee Kokemäenjoen vesistön molemmin puolin Pirkanmaan lounaiskulmassa. Kuntaa jakavat Kokemäenjoki, Liekovesi, Rautavesi ja Kulovesi. Muita merkittäviä järviä kunnan alueella ovat Houhajärvi, Ylistenjärvi, Kiikoisjärvi, Mouhijärvi ja Kirkkojärvi Suodenniemellä. Punkalaitumen halki virtaa Punkalaitumenjoki sivujokineen. Muuten Punkalaitumella on vähän vesistöjä. Punkalaitumen suurin järvi on Urjalan rajalla sijaitseva Vehkajärvi. Hämeenkyrön keskustaajama muodostuu hallinnollisesta Kirkonkylän taajamasta sekä Kyröskosken taajamasta. Hämeenkyrössä on kaikkiaan 63 järveä. Hämeenkyrö sijaitsee Kyrösjärven lounas-eteläosassa, ja kuuluu osana Ikaalisten reittiin. Järvistä merkittävimmät ovat Kyrösjärvi, Kirkkojärvi, Kallioistenselkä, Mahnalanselkä, Lavajärvi, Vesajärvi, Järvenkylänjärvi, Alhonjärvi, Hirvonjärvi ja Särkijärvi. Lisäksi Kyrösjärvestä laskee Pappilanjoki, joka on Kyröskosken Voima Oy:n tunnelivoimalan vuorokausisäännöstelemä joki.

Sastamalan alueella sijaitsee 16 luokiteltua pohjavesialuetta, joista 9 on 1-luokkaan kuuluvia vedenhankintaa varten tärkeitä pohjavesialueita. Punkalaitumen kunnan alueella sijaitsee 7 pohjavesialuetta, joista 3 on 1-luokkaan kuuluvia vedenhankintaa varten tärkeitä pohjavesialueita. Hämeenkyrössä sijaitsee yhteensä 10 pohjavesialuetta, joista osa – Vatulanharju 1 E, Vilpeenharju 1, Lintuharju A 2, Ylöjärvenharju 1 E - sijaitsevat osittain myös naapurikuntien alueella. Hämeenkyrön alueen 1-luokan pohjavesialueita ovat Mannanmäki ja Laitila sekä 1E-alueita Mihari ja Ulvaanharju. 2-luokkaan kuuluvat Mahnalanharjun ja Ketunkiven pohjavesialueet.

Merkittävimpiä luonnonsuojelualueita valvonta-alueella ovat Ritajärven luonnonsuojelualue ja Natura2000-alueet; Kuorsumaanjärvi, Lavijärven-Palojärven kalliot, Puurijärvi-Isosuo, Kiikoisten metsä, Kilpijoen ranta, Kiimajärvi, Kilpikoski, Vehmaanniemi, Pirunvuori, Hanhijärvi-Keskinen-Tapiolanjärvi ja Ekojärvi Sastamalassa sekä Punkalaitumella Isosuo ja Telkunsuo. Hämeenkyrössä on Natura2000-alueita: Sarkkilanjärvi, Huutisuo-Sasi, Pinsiön-Matalusjoki, sekä osittain Hämeenkyrön puolella oleva Vatulanharju-Ulvaanharju. Lisäksi merkittävänä rauhoitettuna lajina Hämeenkyrössä esiintyy jokihelmisimpukka (*Margaritifera margaritifera*) eli raakku, jota esiintyy Turkimusojoessa, Ruonanjoessa ja Pinsiön-Matalusjoessa.

Sastamalassa ja Punkalaitumella on vireillä useita uusiutuvan energian hankkeita, Sastamalassa tuuli- ja aurinkoenergiահankkeita ja Punkalaitumella aurinkoenergiահanke, sekä biokaasulaitoksen uudelleen luvittaminen ja toiminnan käynnistäminen. Hämeenkyrössä on vireillä Konikallion tuulivoimapuiston osayleiskaava.

1.2 Merkittävimmät pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot

Merkittävimmillä yksittäisillä ympäristön pilaantumisen riskiä aiheuttavilla toimijoilla on ympäristölupa toiminnalleen. Vesistöjä kuormittavia hajapäästöjä aiheutuu muun muassa

peltoviljelystä ja haja-asutuksen jätevesistä. Pohjavesialueilla merkittäviä pilaantumisen vaaraa aiheuttavia toimintoja ovat maa-ainesten ottaminen, murskaus, asutuksen jätevesikäsittely sekä esimerkiksi maatilojen polttoainesäiliöt.

Maaperän pilaumisriski on suurin sellaisissa teollisuuslaitoksissa, joissa varastoidaan tai käsitellään kemikaaleja tai vaarallisia jätteitä sekä niillä asuinkiinteistöillä, joissa on käytössä vanha maanalainen öljysäiliö. Suurin yksittäinen alueella toimiva kemianteollisuuden laitos on Kemiran Chemicals Oy:n tehdas Sastamalassa. Laitoksen valvonta kuuluu lupa- ja valvontavirastolle (LVV).

Punkalaitumella on useita turvetuotantoalueita. Ilmastotavoitteet ovat vähentäneet turvetuotantoa ja turvetuotantoalueita on suljettu myös Punkalaitumella. Turvetuotannosta aiheutuu pääasiassa ravinne- ja kiintoainekuormitusta sekä veden happamoitumista vesistöissä. Turvetuotannon valvonta kuuluu LVV:lle.

Sastamalassa toimii Dragon Mining Oy:n rikastamo. Kaivostoiminnasta aiheutuu päästöjä vesiin, mutta myös melu- ja pölypäästöjä. Rikastushiekka-altaan patovallin murtuminen voi aiheuttaa riskin ympäristöön. Kaivostoimintaa valvoo LVV.

Hämeenkyrön kunnassa keskeisinä toimijoina ovat LVV:n valvomat Metsä Boardin kartonkitehdas sekä Hämeenkyrön Voiman biovoimalaitos. Muutoin merkittävimmissä roolissa ovat maa- ja metsätalous. Valvontakohteet koostuvat pääasiassa eläinsuojien, kalliokivi- ja maa-ainestenoton, polttoainejakelun ja jätteiden käsittelyn valvonnasta.

2. VALVONTAKOhteet

2.1 Ympäristöluvanvaraiset ja ilmoituksenvaraiset valvontakohteet

Ympäristöluvanvaraiset toiminnot on määritelty ympäristönsuojelulain liitteessä 1. Ympäristönsuojeluasetuksessa (VNA 713/2014) on säädetty toimivaltarajat, joissa määritellään, minkälaisia toimintoja kunnan ympäristöviranomaisen voi luvittaa ja valvoa.

Ympäristönsuojelulain muutoksessa (19.12.2018/1166) osa aikaisemmista ympäristöluvanvaraisista toiminnoista siirrettiin 1.2.2019 lähtien yleisen ilmoitusmenettelyyn piiriin. Sastamalan ja Punkalaitumen osalta muutos koski lähinnä uusia ja laajennettavia eläinsuojia. Eläinsuojat ovat suurin yksittäinen kohderyhmä ympäristönsuojelun valvontaluokalla. Voimassa olevat ympäristöluvat jäävät sellaisenaan voimaan, kunnes toiminnassa tapahtuu ilmoitusmenettelyyn vireille tulon edellyttävä muutos ja toiminnasta tehdään ympäristöluvan korvaava ilmoituspäätös.

Sastamalan, Punkalaitumen ja Hämeenkyrön alueella on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavastuulle kuuluvia ympäristöluvanvaraisia ja uuden ilmoitusmenettelyn mukaisia toimintakohteita yhteensä 141 kpl.

Taulukko 1

Ympäristöluvanvaraiset ja ilmoituksenvaraiset valvontakohteet	Valvontaluokka	Tarkastusväli vuotta	Kpl
Metsäteollisuus			-
Metalliteollisuus	III	5	1
Energiantuotanto			-
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	II	3	1
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maainesten otto (ympäristöluvan varainen) suppea tarkastus laaja tarkastus	I	1 3	20
Mineraalituotteiden valmistus	II	3	2
Nahan tai tekstiilien laitospäinen tuotanto tai käsittely			-
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	II	3	2
Eläinsuojat	III	5-10	69
Liikenne	II	3	4
Jätteiden ammattimainen tai laitospäinen käsittely sekä jätevesien käsittely	II	3	25
Ampumaradat	III	5	11
Krematoriot tai lemmikkieläinten polttolaitokset	III	5	2
Kiinteä eläintarha tai huvipuisto			-
Pysyvä, ulkona sijaitseva laitospäinen suihkupuhaluspaikka			-
Muu, esim. YSL 27 § 3) mukaiset kohteet	III	5	3
Yhteensä			141

2.2 Rekisteröitävät valvontakohteet

Ympäristönsuojelulaissa (116 §) on määritelty toiminnot, jotka eivät normaalitilanteessa vaadi ympäristölupaa vaan toiminta voidaan rekisteröidä. Rekisteröitäville toiminnoille riittää pelkkä ilmoitus ympäristöviranomaisille, tosin pohjavesialueella oleva toiminta tarvitsee aina ympäristöluvan. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 90 päivää ennen toiminnan aloittamista. Rekisteröitäviä toimintoja ovat mm. asfalttiasemat, polttoaineiden jakeluasemat ja polttoaineteholtaan alle 50 megawatin energiantuotantolaitokset tietyin rajoituksin. Rekisteröitävää toimintaa koskevista erityisistä vaatimuksista ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Ilmoituksessa on oltava rekisteröintiä varten tarpeelliset tiedot toiminnanharjoittajasta, toiminnasta ja sen sijainnista sekä vaikutuksista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä. Viranomainen ilmoittaa toiminnan rekisteröinnistä ilmoituksen tekijälle.

Taulukko 2

Rekisteröitävät valvontakohteet	Valvonta-luokka	Tarkastusväli vuotta	Kpl
Energiantuotantolaitos	II	3	4
Jakeluasema	III	5-10	25
Asfalttiasema	II	3	1
Pesula	II	5-10	1
Betoniasema tai betonituotetehdas	II	3	2
Yhteensä			33

2.3 Ilmoituksenvaraiset kohteet

Ilmoituksenvaraisissa kohteissa määräaikaistarkastukset tehdään samassa syklissä kuin tarkastukset vastaavan kaltaisissa ympäristöluvallisissa kohteissa. Ilmoituksenvaraiset toiminnot on määritelty ympäristönsuojelulain liitteessä 4.

2.4 Direktiivilaitokset

Direktiivilaitokset on määritelty ympäristönsuojelulain liitteessä 1. Direktiivilaitokset määritellään ns. BAT ja BREF-asiakirjojen perusteella. Kaikki direktiivilaitokset ovat kokoluokaltaan niin suuria toimintoja, että ne ovat LVV:n valvottavia kohteita.

2.5 Kertaluonteista toimintaa koskevan ilmoitusmenettelyn mukaiset kohteet

Ympäristönsuojelulaissa (118–120 §) on säädetty ilmoitusmenettelyn mukaisista toiminnoista (melua ja tärinää aiheuttava tilapäinen toiminta, koeluonteinen toiminta ja poikkeukselliset tilanteet). Näistä toiminnoista tehdään ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, joka tekee ilmoitusten perusteella päätöksen.

Ilmoitusmenettelyn mukaisissa kohteissa valvontaa tehdään toimenpidepyyntöihin perustuen. Ilmoituksenvarainen toiminta on usein lyhytaikaista, joten kohteita ei tarkasteta suunnitelmallisesti.

Muita ilmoitusmenettelyn kautta valvottavia kohteita ovat eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta annetun asetuksen, ns. nitraattiasetuksen (VNA 1250/2014) mukaisesti ilmoitetut toiminnot.

2.6 Muu ympäristönsuojelulain mukainen valvonta

2.6.1 Toiminnot, joilla ei ole lupavelvollisuutta

Muita kuin ympäristölupavelvollisia tai rekisteröintimenettelyn piiriin kuuluvia laitoksia lisätään valvontakohteiksi, mikäli se todetaan tarpeelliseksi riskinarvioinnin perusteella. Riskiä voi nostaa esimerkiksi toiminnan sijaitseminen pohjavesialueella tai muuten herkässä ympäristössä.

2.6.2. Kiinteistökohtaiset jätevesijärjestelmät

Kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien valvonta kuuluu ympäristösuojeluviranomaiselle. Ympäristönsuojelun viranhaltijat antavat lausuntoja jätevesijärjestelmiä koskeviin toimenpidelupahakemuksiin. Pohjavesialueilla ja alle 100 metrin etäisyydellä vesistöistä sijaitsevat kiinteistökohtaiset jätevesijärjestelmät käydään läpi riskinarvioinnin perusteella.

2.6.3 Kemikaalien valvonta

LVV ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvovat kemikaalien käyttöolosuhteita kemikaaleja käsittelevissä laitoksissa kemikaaleista aiheutuvien ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi kemikaalilain sekä REACH-, biosidi- ja POP-asetusten nojalla. LVV:n ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivalta määräytyy ympäristönsuojelulain mukaisesti.

Tarkastuksilla valvotaan myös valtioneuvoston asetusta otsonikerrosta heikentäviä aineita ja eräitä fluorattuja kasvihuonekaasuja sisältävien laitteiden huollosta (452/2009). Valvonta suoritetaan muun valvonnan yhteydessä.

2.6.4 Ilmoituksesta vireille tulleet valvonta-asiat ja poikkeustilanteet (YSL 169 § ja 186 §)

Kaikki ympäristönsuojeluviranomaisen tekemät tarkastukset eivät ole suunnitelmallisia. Tarkastaminen on ympäristönsuojeluviranomaiselle keskeinen asian selvittämisen keino. Tarkastus on pääsääntöisesti tarpeen tehdä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan onnettomuuden, haitasta tehdyn ilmoituksen, luvan noudattamatta jättämisen tai muun vastaavan seikan vuoksi. Ensimmäinen tarkastus on maksuton. Tarkastuksen perusteella annettavien kieltojen tai määräysten noudattamisen valvomisesta peritään maksu.

Tarkastuksia voidaan tehdä myös esimerkiksi projektiluonteisesti, jolloin valvonta kohdennetaan koskemaan vain tiettyä toimialaa, aluetta tai toimintaa. Tällaiset laitokset /toiminnot voivat olla esimerkiksi sellaisia, jotka eivät ole ympäristöluvanvaraisia tai jotka eivät muuten raportoi säännöllisesti ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista. Lisäksi tarkastuksia voidaan suorittaa myös silloin, kun tiettyä toimialaa koskevat määräykset ovat muuttuneet.

Ilmoitusta koskeva toiminta käydään tarkastamassa ja arvioidaan toiminnasta aiheutuva haitta ja tarvittavat toimenpiteet. Haitan poistamiseksi tehtävät toimenpiteet ja niiden aikataulu voidaan sopia tarkastuksella ja kirjata muistioon tai tarvittaessa toiminnanharjoittajalle annetaan kehoitus ryhtyä toimenpiteisiin. Tarvittaessa voidaan tehdä yhteistarkastus jonkun muun viranomaisen kanssa, jos ilmoitus koskee sellaista asiaa, jossa toimivalta on rinnakkaista

tai päällekkäistä tai tarvitaan toisen viranomaisen asiantuntemusta. Tällaisia tarkastuksia voi tulla esim. terveyshaittaa koskevista asioista. Annettujen ohjeiden ja määräysten toteutuminen varmistetaan seurantatarkastuksilla.

2.6.5 Ympäristönsuojelumääräysten valvonta (YSL 202 §)

Sastamalan kaupungin ja Punkalaitumen kunnan yhteiset ympäristönsuojelumääräykset on hyväksytty Punkalaitumen kunnanvaltuustossa 22.4.2013 § 26 ja Sastamalan kaupunginvaltuustossa 13.5.2013 § 41 ja ne ovat tulleet voimaan 1.7.2013. Hämeenkyrön kunnan ympäristönsuojelumääräykset on hyväksytty Hämeenkyrön kunnanvaltuustossa 27.4.2015 § 10 ja ne ovat tulleet voimaan 5.6.2015. Ympäristönsuojelumääräysten päivitystyö on kesken. Päivityksessä pyritään ottamaan huomioon myös rakennusjärjestysten päivityksen aikataulu.

Määräyksillä ehkäistään ympäristön pilaantumista sekä vähennetään pilaantumisesta aiheutuvia haittoja paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Ympäristönsuojelumääräyksistä voidaan tehdä tietyin edellytyksin poikkeamispäätös. Valtaosa poikkeamispäätöksistä koskee käytöstä poistettuja öljysäiliöitä. Ympäristönsuojelumääräysten mukaiset valvontatehtävät tulevat poikkeamispäätösten lisäksi vireille lähinnä yleisöilmoitusten ja valitusten kautta.

2.6.5.1 Käytöstä poistetun maanalaisen säiliön käsittely

Ympäristönsuojeluviranomainen voi yksittäistapauksissa myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräysten antamasta velvollisuudesta poistaa käytöstä poistettu öljy-, polttoaine- tai muu kemikaalisäiliö maaperästä, mikäli poistaminen on teknisesti hyvin vaikeaa tai siitä aiheutuu kohtuutonta vahinkoa muulle omaisuudelle.

2.7 Jätelain valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluu jätelain (646/2011) nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonta. Yleinen valvontavastuu on yhteinen lupa- ja valvontaviraston kanssa.

2.7.1 Rekisteröitävä jätteen keräystoiminta JL 100 §

Sen, joka aikoo harjoittaa jätteen ammattimaista keräystä, on tehtävä ilmoitus jätelain 142 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun jätehuoltorekisteriin merkitsemistä varten sen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jonka alueella keräystä harjoitetaan. Ammattimaisen keräyksen vastaanottopisteitä ovat mm. aluekeräyspisteet. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen keräyksen aloittamista.

Ilmoituksessa on oltava toiminnan jätehuoltorekisteriin merkitsemistä varten tarpeelliset tiedot toiminnanharjoittajasta ja toiminnasta, kuten kerättävistä jätteistä, jäteastioista ja vastaanottoaikojen sijainnista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on ilmoitettava jätehuoltorekisteriin merkitsemisestä ilmoituksen tekijälle. Ympäristönsuojeluviranomainen valvoo muun valvonnan yhteydessä jätettä kuljettavien liittymistä jätehuoltorekisteriin ja tekee tarvittaessa rekisteriin ilmoittautumattomista kuljettajista ilmoituksen ELY-keskukseen.

2.7.2 Jätelain 124 §:n mukaiset tarkastukset

Jätelain (646/2011) 124 § velvoittaa valvontaviranomaiset tarkastamaan määräajoin laitokset ja yritykset, joissa:

- 1) harjoitetaan jätteen laitos- tai ammattimaista käsittelyä;
- 2) syntyy vaarallista jätettä;
- 3) harjoitetaan jätteen ammattimaista kuljettamista tai keräystä;
- 4) toimitaan jätteen välittäjänä;
- 5) toteutetaan jätteen kansainvälisiä siirtoja

Jätelain mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavastuulla näistä tehtävistä on jätteen ammattimaisen keräyksen valvonta sekä jätteen laitos- tai ammattimainen käsittely niiltä osin kuin ne kuuluvat kunnan ympäristönsuojelulain mukaisiin valvottaviin kohteisiin. Jätelain mukaan vastuu jätteiden kuljetus- ja välitystoiminnan valvonnasta kuuluu ensisijaisesti LVV:lle. Vaarallista jätettä synnyttävien laitosten tai yritysten osalta valvontavastuu on jakamaton, joten valvontavastuusta sovitaan LVV:n kanssa.

Vaarallista jätettä tuottavia toimintoja pystytään nykyisillä resursseilla tarkastamaan vain projektiluontoisesti. Alueella toimivista vaarallisia jätteitä tuottavista toiminnoista laaditaan rekisteriä. Valvonta keskitetään niihin toimintoihin, joissa syntyy suuria määriä vaarallisia jätteitä tai joissa muodostuvat vaaralliset jätteet ovat ympäristön kannalta haitallisimpia. Myös sijaintiriski tulee ottaa valvonnan tarpeen arvioinnissa huomioon.

2.7.3 Jätteiden hyödyntämisen valvonta maanrakentamisessa

Betonimursketta, lentotuhkaa, pohjatuhkaa ja leijupetihiekkaa voidaan tietyin edellytyksin käyttää maanrakentamisessa ilman ympäristölupaa (VNA 843/2017 ns. MARA-asetus). Käytöstä on ilmoitettava LVV:lle/Elinvoimaketukselle. Valvontaa tehdään tarvittaessa ilmoitusten perusteella.

Alle 500 t (300 m³) betoni- ja tiilijätettä tai alle 300 t asfalttijätettä saa tietyillä edellytyksillä hyödyntää kunnan ympäristönsuojelun viranhaltijan hyväksymän suunnitelman mukaisesti. Kyseisen toiminnan katsotaan olevan pienimuotoista, ei laitosmaista ja ei ammattimaista. Kaikki jätteiden hyötykäyttöön liittyvät hankkeet tulee kuitenkin saada kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tietoon (ilmoitus ennakoon).

2.7.4 Jätelain yleinen valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluva jätelain yleinen valvonta kohdistuu muun muassa jätehuoltoon liittymisen valvontaan, jätehuoltomääräysten valvontaan ja roskaantumisasioihin.

Roskaantumistapaukset tulevat yleensä ilmi valituksien kautta. Kaikki ilmoitetut kohteet kirjataan asianhallintajärjestelmään ja ne käydään tarkastamassa, jos ei se ole ilmeisen tarpeetonta. Jos roskaajaa ei saada selville, vastuu alueen siivoamisesta on maanomistajalla. Alueen ympäristönsuojeluviranomaiselle tulee vuosittain muutamia kymmeniä yhteydenottoja roskaantumisasiosta.

2.7.5 Rakennus- ja purkutyöt

Rakentamisesta ja rakennusten purkamisesta voi aiheutua pöly- ja meluhaittoja ja roskaantumista. Rakennus- ja purkulupien yhteydessä vaaditaan ilmoitus siitä, mihin jätteet toimitetaan. Valvontaa tehdään tarvittaessa ilmoitusten perusteella.

2.8 Muun lainsäädännön valvonta

2.8.1 Vesilain (VL 587/2011) valvonta

Vesilain mukaiseen valvontaan kuuluvat mm. vesistöjen rakentamiseen sekä pohja- ja pintaveden ottamiseen liittyvät tarkastukset sekä ojitusasiat. Vesilain mukaista lupaa haetaan yli 500 m³ ruoppaukselle LVV:tä ja ilmoitukset pienimuotoisista ruoppauksista tehdään LVV:lle. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee vesilain mukaan erimielisyydet, jotka eivät vaadi VL 5:3:n mukaan lupaa tai joita ei käsitellä VL 5:4:n mukaan ojitustoimituksessa, ja jotka aiheutuvat muun muassa ojan tekemisestä toisen maalle tai toisen tien poikki tai ojan suunnan muuttamisesta sekä veden johtamisesta ojaan tai puroon toisen maalla. Alueen ympäristönsuojeluviranomaiselle tulee vuosittain useita yhteydenottoja vesilainvalvontaa liittyen.

2.8.2 Vesihuoltolain (VHL 119/2001) valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii vesihuoltolain (119/2001) mukaisena valvontaviranomaisena. Tehtävänä on valvoa vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella sijaitsevien kiinteistöjen liittämistä vesihuoltolaitoksen viemäriin ja vesijohtoon ja käsitellä lain 11 §:n tai 17 c §:n mukaisia vapautushakemuksia. Vapautushakemusten käsittelyn yhteydessä tehdään kohteeseen tarvittaessa tarkastus. Valvontakohteet tulevat ympäristönsuojeluyksikköön lisäksi vireille lähinnä rakennusvalvonnassa käsitellyssä olevien maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten lupien tai naapurivalitusten myötä. Verkostoihin liittymättömiä kiinteistöjä on selvitetty myös yhteistyössä Sastamalan Veden kanssa.

2.8.3 Maastoliikenne- ja vesiliikennelain valvonta

Maastoliikennelain (1710/1995) ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvonta kuuluu kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ympäristönsuojeluviranomainen voi myöntää luvan järjestää toistuvasti kilpailuja tai harjoituksia moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla samassa maastossa ja hyväksyä moottorikelkkailureittien reittisuunnitelmat.

Vesiliikennelain (436/1996) mukaan moottorikäyttöisellä vesikulkuneuvolla suoritettavien kilpailujen tai harjoitusten toistuvaan tai pysyvään järjestämiseen samalla vesialueella on haettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lupa. Näiden luvanvaraisten toimintojen valvonta kuuluu kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

2.8.4 Merenkulun ympäristönsuojelulain valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen hyväksyy merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) mukaisen huvivenesataman jätehuoltosuunnitelman. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluu myös kunnan hyväksymien satamaa koskevien jätehuoltomääräysten valvonta.

2.8.5 Maa-aineslain valvonta

Maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen 1.7.2016 lähtien. Ympäristöluvanvaraiset maa-aineslain mukaiset kohteet on huomioitu taulukossa 1. Kohteissa, joissa ei tapahdu louhintaa tai murskausta ei kuitenkaan vaadita ympäristölupaa, jolloin kyseisiä kohteita valvotaan ainoastaan maa-aineslain perusteella. Valvontaa suoritetaan vuosittaisella tarkastuksella ja tarkistamalla vuosiraportti. Ympäristöluvanvaraisissa maa-ainekohteissa laaja määräaikaistarkastus tehdään 3 vuoden välein. Tarkastus ajoitetaan niille vuosille, jolloin murskausta tehdään. Suppeat määräaikaistarkastukset pyritään tekemään vuosittain. Suppeat tarkastukset laskutetaan maa-ainestaksan mukaisessa vuosittaisessa valvontamaksussa. Laajoista määräaikaistarkastuksista laskutetaan ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukainen maksu.

Maa-aineslain perusteella valvottavia kohteita, jotka eivät ole ympäristöluvanvaraisia on Sastamalan, Punkalaitumen ja Hämeenkyrön alueella 22 kpl.

2.8.6 Luonnonsuojelulain mukaiset tehtävät

Kunnan tulee edistää luonnon- ja maisemansuojelua alueellaan. Kunta päättää omistajan hakemuksesta tai suostumuksesta luonnonmuistomerkeistä yksityismaalla.

Kunta voi omistajan hakemuksesta tai LVV:n esityksestä lakkauttaa yksityismaalla olevan luonnonmuistomerkin rauhoituksen, jos rauhoitukselle ei ole enää perusteita tai jos rauhoitus estää yleisen edun kannalta merkittävän hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen. Kunnan on pyydettävä Lupa- ja valvontavirastolta (LVV) lausunto luonnonmuistomerkin rauhoituksen lakkauttamista koskevasta hakemuksesta ennen päätöksentekoa. Mikäli luonnonmuistomerkin rauhoituksen lakkauttaminen on tullut vireille Lupa- ja valvontaviraston esityksestä, on kunnan varattava maanomistajalle/maanomistajille tilaisuus tulla asiassa kuulluiksi.

3. YMPÄRISTÖLUVANVARAISTEN TOIMINTOJEN RISKINARVIOINTI

3.1. Valvonnan kohdistaminen ja suunnittelu

Valvontatoimet ja tarkastukset kohdennetaan ensisijaisesti toimintoihin, joiden arvioidaan aiheuttavan suurimman ympäristöriskin. Ympäristöriskin suuruus arvioidaan toimialakohtaisen päästöriskin ja laitospöytärisin sijaintiriskin perusteella. Arvioidun riskin suuruuteen vaikuttaa päästöaineen haitallisuus ja määrä sekä ympäristön herkkyys päästön vaikutusalueella.

Tarkastusaikataulua, tarkastustiheyttä ja tarkastuksiin varattavien voimavarojen tarvetta suunniteltaessa on otettu huomioon eri toimintojen aiheuttama ympäristön pilaantumisen riski. Tunnistetut ja arvioinnissa käytetyt riskit ovat seuraavat: melu ja värinä, päästö ilmaan, päästö viemäriin, pöly, päästö pintavesiin, haju, päästö pohjaveteen, roskaantuminen ja epäsiisteys sekä päästö maaperään. Toimialakohtaisesti on arvioitu riskin olemassaolo ja arvioitu sen merkittävyys. Saadun arvioinnin pohjalta toimialat sijoittuvat valvontaluokkiin.

Valvontaluokituksen mukainen tarkastustiheys on 1–10 vuoden välein. Valvontaluokat ja -tiheys on esitetty toimialakohtaisesti taulukoissa 1 ja 2. Toimialakohtaista valvontaluokitusta voidaan muuttaa laitospöytärisin. Laitospöytärisin arvioinnin perusteella muodostuu kunkin laitoksen lopullinen valvontaluokka. Arvioinnissa huomioidaan laitoksen sijaintiriski ja valvontahistoria. Sijaintiriskeissä otetaan huomioon pohjavesi, pintavesi, asutuksen läheisyys ja toiminnan vaikutuspiirissä olevat muut herkätkohteet, kuten koulut, sairaalat, luonnonsuojelu- ja virkistysalueet. Toiminnoille, jotka kertaluontoisuutensa vuoksi eivät tarvitse säännöllistä valvontaa (esim. jätteen hyödyntäminen maarakentamisessa), riittää yleensä tarkastuskäynti kerran ympäristöluvan voimassaolon aikana.

Taulukko 3

Valvontaluokka	Tarkastustiheys
I	kerran vuodessa
II	kerran 3 vuodessa
III	kerran 5-10 vuodessa
IV	kerran lupa-aikana

3.2 Otantamenetelmät

Sastamalan kaupungin ympäristönsuojelun valvontaohjelmassa ei käytetä otantamenettelyä. Valvontaohjelman mukaiset kohteet tarkastetaan järjestelmällisesti niille määritellyn tarkastustiheyden mukaan. Tarkastustiheyttä määriteltäessä on otettu huomioon laitospöytärisin riskinarvioinnin tulokset ja valvontaan käytettävissä olevat resurssit.

4. VALVONTAOHJELMAN LAATIMINEN

Valvontaohjelma muodostuu laitosluettelosta, joka sisältää laitospohjaisen, riskinarviointiin perustuvan suunnitelman kalenterivuoden aikana tehtävistä tarkastuksista ja mahdollisista muista suunnitelmallisista valvontatoimenpiteistä. Valvontaohjelma sisältää myös kuvauksen edellisen vuoden tavoitteiden toteutumisesta. Ohjelman mukainen valvonta on lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintivelvollisten toimintojen osalta maksullista. Yksityiskohtaisen toimenpide- ja kohdeluettelon julkistaminen saattaa heikentää valvonnan tavoitteiden toteutumista, joten valvontaohjelmaa voidaan pitää ei-julkisena asiakirjana.

Valvontaohjelmaa laadittaessa ja valvontatoimenpiteitä aikataulutettaessa otetaan huomioon laitoksille aiemmin tehty valvonta. Valvontaohjelman vuosittaisia tarkastuksia määriteltäessä priorisoidaan laitokset, joiden viimeisimmästä tarkastuksesta on pisin aika tai joiden riskiluokitus sitä edellyttää. Ohjelman laatimisessa huomioidaan myös valvontatoimenpiteiden jakautuminen eri vuosille, jotta valvontaresurssit riittävät suunnitellun valvonnan toteuttamiseen.

Ohjelmassa esitetään seuraavat laitosta koskevat tiedot: toimiala, toiminnanharjoittajan nimi, osoite, tarkastustiheys, seuraava tarkastuskäynti, ympäristöluvan tai ilmoituspäätöksen päätöspäivämäärä, lupamääräysten tarkistuspäivämäärä tai rekisteröintipäivämäärä, tarkastuskäyntipäivämäärä ja vuosiyhteenvedon toimittaminen sekä vastuuvälit.

Ympäristöterveydenhuollon johtaja hyväksyy vuosittain valvontaohjelman ja valvoo sen toteutumista. Valvonta-ohjelmasta ja edellisen vuoden toteutumisesta laaditaan vuosittain yhteenveto ympäristöterveydenhuollon jaostolle.

5. VALVONTATOIMENPITEET JA VALVONNAN MAKSULLISUUS

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi ympäristönsuojelulain (205 §) mukaisesti periä maksun:

- Ympäristönsuojelulain mukaisen luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelystä
- Laatiensa valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta
- Ympäristönsuojelulain 169 §:n mukaisista tarkastuksista onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteissa, jotka johtavat kehotuksen, määräyksen tai kiellon antamiseen sekä niistä toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen määräyksen, kehotuksen tai kiellon noudattamisen valvomiseksi;
- Tarkastuksista, jotka ovat tarpeen ympäristönsuojelulain 175 tai 176 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi taikka ympäristönsuojelulain 181 §:ssä tarkoitetun toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi.
- Valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi silloin, kun toimivalta on siirretty kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 138 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Keskeisin valvonnan keino ympäristöluvallisissa, ilmoituksenvaraisissa ja rekisteröitävissä toiminnoissa on määräaikaistarkastus. Määräaikaistarkastusten tiheys määritellään ympäristöriskien perusteella, jolloin otetaan huomioon toiminnan mahdolliset ja tosiasialliset vaikutukset ympäristöön, laitoksen päästötasot ja –tyypit huomioiden, onnettomuusriski sekä paikallisen ympäristön herkkyys. Uusille lupavelvollisille kohteille tehdään ensimmäinen tarkastus toiminnan aloittamisen yhteydessä. Ilmoituksenvaraisiin kohteisiin ensimmäinen tarkastus tehdään ilmoituspäätöksen käsittelyn jälkeen, kun toiminta on aloitettu. Tarkastuksia tehdään myös toiminnan muuttuessa, aiemmin havaittujen epäkohtien korjaamiseksi sekä valitusten ja yleisöilmoitusten perusteella.

Tarkastuksesta sovitaan toiminnanharjoittajan kanssa etukäteen ja varataan hänelle mahdollisuus osallistua tarkastukseen. Tarkastuksella käydään läpi laitoksen toiminta ja tilat, ympäristölupa ja lupamääräykset tai ilmoituspäätös ja sen määräykset, toiminnassa tapahtuneet muutokset, tarkkailutiedot, lainsäädännön muutokset, toiminnasta mahdollisesti tulleet valitukset sekä poikkeukselliset tilanteet. Tarkastuksesta laaditaan tarkastuskertomus, josta käy ilmi tarkastuksen kulku, esillä olleet asiat ja tarkastajan tekemät keskeiset havainnot. Tarkastuskertomus toimitetaan toiminnanharjoittajalle, muille tarkastuksessa mukana olleille tahoille ja kirjataan kunnan tietojärjestelmään.

Suunnitelmallisen valvonnan valvontaohjelmassa olevista toimenpiteistä peritään maksu Sastamalan ja Punkalaitumen sekä Hämeenkyrön kuntien ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksytyn maksutaksan mukaisesti. Tarkastusmaksu sisältää myös ennakkovalmistelut, matkoista aiheutuneet kulut sekä tarkastuskertomuksen laadinnan. Maksun suuruus perustuu omakustannusarvioon. Tarkastustehtävissä, joille ei ole määritetty kiinteää maksua, maksu määräytyy tehtävään käytettyjen työtuntien mukaan, yhden työtunnin hinta on 60 € taksan mukaisesti.

Ympäristölupien, yleisen ilmoitusmenettelyn ja rekisteröinti-ilmoitusten mukaisen toiminnan tarkastamisen lisäksi muita maksullisia valvontatehtäviä ovat vuosikertomuksen tarkastaminen, YSL 175 ja 176 §:n mukainen tarkastus hallintopakkomääräyksen valvomiseksi tai 181 §:n mukainen toiminnan keskeyttämiseen liittyvä tarkastus. Rikkomuspohjaiset maksut koskevat kaikkea toimintaa.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi jätelain 144 §:n mukaisesti periä maksun:

- jätelain mukaisen ilmoituksen tai muun asian käsittelystä;
- jätelain 124 §:ssä tarkoitetuista laitosten ja yritysten määräaikaistarkastuksista ja muista säännöllisistä valvontatoimista, jotka perustuvat 124 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin suunnitelmiin;
- tarkastuksista ja muista valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 75, 125 ja 126 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen antamiseksi ja sen noudattamisen valvomiseksi.

Kunnalle perittävä maksu voi vastata enintään suoritteen tuottamisesta kunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Maksun perusteista määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä taksassa.

6. VALVONTAOHJELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Valvontasuunnitelman ja -ohjelman toteutumisesta laaditaan vuosittain yhteenveto, jossa kuvaillaan toteutunutta valvontaa ja tarkastellaan suunnitellun valvonnan

toteutumisastetta. Lisäksi kuvaillaan toteutuneita valvontaprojekteja ja yhteistyötä muiden valvontaviranomaisten kanssa. Tarvittaessa voidaan esittää tulisiko valvontasuunnitelmassa olevia tavoitteita muuttaa sekä se, paljonko jatkossa varataan resursseja valvontaan. Yhteenvedossa tarkastellaan myös valvonnan tarpeen mahdollisia muutoksia sekä suunnitelman päivitystarvetta lupavelvollisten kohteiden muuttuessa. Yhteenvedo annetaan ympäristöterveydenhuollon jaostolle tiedoksi.

Laitosluettelon sisältävää valvontaohjelmaa päivitetään säännöllisesti kohteiden muuttuessa. Valvontasuunnitelma tarkistetaan 4 vuoden välein tai tarvittaessa.

7. VALVONNAN ORGANISOINTI JA RESURSSIT

Ympäristönsuojelun henkilöstöresurssit jakautuvat seuraavasti:

Nimike	Työaika ympäristönsuojelutehtävissä
ympäristötarkastaja	3 htv
ympäristöterveydenhuollon johtaja	0,33 htv
Yht.	3,33 htv

Valvonnan resursseja käytetään paitsi ympäristölupavelvollisten, ilmoitusvelvollisten ja rekisteröitävien laitosten suunnitelmalliseen valvontaan, myös kappaleissa 2.4–2.7 selostetun mukaisiin ympäristönsuojelulain, jätelain, maa-aineslain, hajajätevesilain yms. valvontaan sekä lupa- ja ilmoitusmenettelyjen hoitamiseen. Ympäristötarkastajien työajasta ympäristönsuojelutehtävissä noin 70 % kuluu valvontasuunnitelmassa kuvailtuihin tehtäviin.

Valvonnan lisäksi resursseja tarvitaan mm. ympäristölupa- ja ilmoituspäätösten valmisteluun, erilaisiin lausuntoihin, ympäristön tilan seurantaan, kestävän kehityksen edistämiseen, hallinnollisiin tehtäviin sekä neuvontaan. Uusiutuvan energian hankkeiden lausuntojen valmistelu ja hankkeiden seurantaryhmiin ja yleisötilaisuuksiin osallistuminen vievät enenevässä määrin työaikaa. Valvontaan kuuluu myös haitankärsijän ilmoittamien kohteiden valvontaa.

7.1. Delegointi

Valvontatehtävien tehokas järjestäminen edellyttää ympäristönsuojeluviranomaisen toimivallan osittaista delegointia viranhaltijoille, tällöin esimerkiksi välitöntä reagointia edellyttävissä valvontatoimenpiteissä viranhaltija pystyy antamaan määräyksiä tai keskeyttämään toiminnan välittömästi. Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaosto on delegoinut toimivaltaansa viranhaltijoille. Delegoinnit tarkistetaan tarvittaessa ja päivitetään vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

7.2. Viranomaisten välinen yhteistyö

Ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen valvonnassa toimivalta on ympäristönsuojeluviranomaisilla. Kohteiden valvonnassa yhteistyömuotoja ovat lähinnä lausunnot ympäristölupahakemuksiin sekä yhteistarkastukset. Ympäristönsuojeluviranomainen antaa lausuntoja myös mm. jätevesijärjestelmiä koskeviin toimenpidelupahakemuksiin ja kaavoitushankkeisiin. Valvontayhteistyötä on enemmänkin ei-luvanvaraisten toimintojen ja vireille tulevien valitusasioiden valvonnassa. Näissä toimivalta tai toimintaa koskeva lainsäädäntö saattaa olla viranomaisten kesken enemmän päällekkäistä.

Viranomaiset, joiden kanssa tehdään yhteistyötä ympäristönsuojelun valvonnassa sekä yleisimmät yhteistyömuodot on kuvattu seuraavassa taulukossa:

Taulukko 3

Yhteistyöviranomainen	Valvontakohteet mm.
Kunnan rakennusvalvonta	rakennuslupahakemukset, hajajätevesisuunnitelmat, rakennus-/purkujätteet, roskaamiskohteet, eläinsuojat
Kunnan terveydensuojeluviranomainen	ympäristölupahakemukset, maatalouskohteet, yleisötapahtumat, joissa elintarvikkeita, vesihuoltolain vapautushakemukset
Valvontaeläinlääkäri	eläinsuojat tarvittaessa
Kunnan kaavoitus	kaavahankkeet
Kunnan yhdyskuntatekniikka	yleiset alueet, infran rakentaminen ja ylläpito
Jätehuoltoviranomainen	jätelain kohteet, liittyminen jätehuoltoon
Maaseututoimi	maatalouskohteet
Vesi- ja jätehuoltolaitokset	vesi- ja jätehuollon valvontakohteet, vesihuoltolain vapautushakemukset
Naapurikunnat	vaikutuksiltaan kunnan rajat ylittävät kohteet (melu, louhinta)
Lupa- ja valvontavirasto	ympäristöluvat, pilaantuneiden maiden puhdistaminen, onnettomuustilanteet, MARA-ilmoitukset, YVA
Sisä-Suomen elinvoimakeskus	maatalouden ja maaseudun kehittäminen, alueidenkäytön edistäminen, vesitalous, luonnon monimuotoisuuden ja vesien hyvän tilan edistäminen (mm. METSO- ja HELMI-hankkeet)
Palo- ja pelastuslaitos	öljyntorjunta, öljysäiliöt, kemikaalikohteet, onnettomuudet
Poliisi	rikkomustilanteet, virka-apu
TUKES	tarkastuskäynnit kemikaalien varastointi
Ruokavirasto	maatalouskohteet: lannoitus, eläinperäiset jätteet